

ΕΠΕΝΔΥΣΗ, Διεύθυνση:Ιάσονος 2 Πειραιάς Τ.Κ 185 37

τηλ:2106901420, email:info@ependisinews.gr, σελ:1,38-39, επιφάνεια:110745

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Βασίλης Αλεξάκης *Ενας συγγραφέας με δύο γλώσσες και δύο κουλτούρες μιλά στην «Ε» για το νέο του μυθιστόρημα, «Το κλαρινέτο», για τη μνήμη, το δράμα, αλλά και για την ελπίδα της Ελλάδας*

«Γράφοντας αυτό το βιβλίο, ήταν και μια παρηγοριά για μένα, καθώς είχα τον Ζαν Μαρκ Ρομπέρτς (σ.σ.: τον αποθανόντα εκδότη του) ξανά ζωντανό. Ηταν σαν κάθε μέρα να είχα ένα ραντεβού μαζί του, να θυμηθούμε τα γεγονότα που μας δέσανε»

«ΚΟΙΤΑ ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΣ ΕΣΥ ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙΣ»

του Γιαννη Ν. Μπασκοζου
jbaskozos@ependisinews.gr

Το νέο μυθιστόρημα του Βασίλη Αλεξάκη, «Το κλαρινέτο» (εκδ. Μεταίχμιο), έχει κυρίως θέμα του τον θάνατο του Γάλλου εκδότη του συγγραφέα, από καρκίνο. Γιατί διάλεξε αυτόν τον ήρωα; «Γράφοντας αυτό το βιβλίο, ήταν και μια παρηγοριά για μένα, καθώς είχα τον Ζαν Μαρκ (Ρομπέρτς) ξανά ζωντανό», μας λέει ο Β. Αλεξάκης. «Ηταν σαν κάθε μέρα να είχα ένα ραντεβού μαζί του, να θυμηθούμε τα γεγονότα που μας δέσανε. Ωστόσο, καμία από τις συζητήσεις που περιγράφω δεν είναι αληθινή, όλα είναι μυθοπλασία».

Τον Ρομπέρτς τον γνώρισε όταν αυτός πρωτοείχε πάει 19 χρόνων στον εκδοτικό οίκο και έπεισε τους ιθύνοντες να εκδώσουν το πρώτο βιβλίο του Αλεξάκη, «Το Σάντουιτς», μια παρωδία, αμετάφραστο ακόμα στη χώρα μας. Γιατί το ονόμασε «Το κλαρινέτο»; Επειδή σχετίζεται με μια απώλεια μνήμης. Ο αφηγητής αναρωτιέται: «Πώς διάβολο μπόρεσα να ξεχάσω τη λέξη κλαρινέτο; Δεν ακούω πια πολλή μουσική και ξαφνικά συνειδητοποιώ ότι έχω ξεχάσει αυτήν τη λέξη. Για να παρηγορηθώ, σκέφτομαι ότι όλοι την έχουν ξεχάσει, αλλά εγώ μόνον ξέρω ότι δεν τη θυμάμαι πια. Αν το δεις συμβολικά, αν χάνεις τη μνήμη σου, χάνεις δύο φορές τους ανθρώπους». Σε πολλά βιβλία του, ο Β. Αλεξάκης απευθύνεται σε κάποιον. Του το επισημαίνω και θυμάται: «Πράγματι, όπως στο "Θα σε ξεχνάω κάθε μέρα", όπου μιλάω με τη μάνα μου, που έχει πεθάνει προ ετών. Το δύσκολο για μένα ήταν να πείσω τον εαυτό μου ότι η μάνα μου είναι όντως εδώ και εγώ μιλάω πραγματικά σε αυτήν. Την ενημερώνω για όλα όσα συνέβησαν από την ημέρα που πέθανε». Και συμπληρώνει: «Εχω την αφέλεια να πιστεύω αυτά που γράφω. Δεν είμαι ευφυέστερος από τα βιβλία μου. Και τα πιστεύω και έτσι γίνομαι πειστικός. Ολα μου προκύπτουν από μια αφηγηματική ανάγκη».

Σκέφτεται λιγάκι: «Και το νέο μυθιστόρημα που γράφω απευθύνεται σε κάποιον. Ο αφηγητής μιλάει σε έναν που σκοπεύει να αυτοκτονήσει και του λέει: «Θέλεις να πεθάνεις. Σε καταλαβαίνω». Είναι ένας τεχνικός σύμβουλος για αυτόχειρες. Υπάρχει και εδώ ο θάνατος, αλλά με μια χιουμοριστική πινελιά». Ολα του τα βιβλία έχουν έναν ανάλαφρο τόνο, ακόμα κι όταν μιλούν για τον θάνατο ή την κρίση: «Είναι η τεχνική μου. Γι' αυτό και δεν θέλω να τα μεταφράζουν άλλοι, για να μη χαθεί το ύφος μου».

Επισημαίνω ότι είναι από τους ελάχιστους Ελληνες συγγραφείς που κάνουν χιούμορ και παρωδία. «Ναι, λείπει το χιούμορ από τα ελληνικά βιβλία. Οι Αγγλοι το έχουν πολύ. Πάρε τον Ντίκενς στις "Μεγάλες Προσδοκίες": Παρά το ζοφερό τοπίο της βικτωριανής εποχής, συνυπάρχει το δράμα και το γέλιο. Σε μας υπάρχει κάποιος ακαδημαϊσμός και σοβαροφάνεια. Γιατί μας λείπει η βασική προϋπόθεση: μια απόσταση από τον εαυτό μας».

Αν τον γεμίζει σήμερα κάτι; «Αντί να κατηγορείς την κοινωνία και τους πολιτικούς, κοίταξε τι έχεις να προσφέρεις. Η συμμετοχή μου στην όποια αλλαγή της κοινωνίας μας είναι να κάνω καλά τη δουλειά μου. Αισθάνομαι ότι έχω μια μεγάλη υποχρέωση απέναντι στον εαυτό μου και απέναντι στους άλλους».

Τρώγοντας με τους αστέγους

Η ΜΝΗΜΗ συνδέει τον θάνατο και το δράμα της χώρας στο έργο του Αλεξάκη: «Ως μετανάστης που ζω σε ξένη χώρα, ταυτόχρονα ζω και σε μια Ελλάδα που είχα ζήσει. Το κακό είναι ότι η χώρα που έχω στη μνήμη μου δεν εξελίσσεται. Παλιά είχα πάντα κατά νου ότι έχω μια έξοδο κινδύνου - την Ελλάδα. Αυτό δεν υπάρχει πια, διαπιστώνω ότι τα πράγματα είναι εξίσου άθλια με το Παρίσι. Ο κύριος που πεθαίνει σε ένα παρισινό νοσοκομείο και η κυρία που ψάχνει τους κάδους μπροστά στο σπίτι μου είναι εικόνες παρακμής και αθλιότητας».
Δεν υπάρχει πια αισιοδοξία στις μέρες μας; τον ρωτώ. «Βρήκα μια αισιοδοξία στην αδελφή του Γιώργου Θεοτοκά, πάνω από 100 χρονών σήμερα, η οποία έχει ζήσει όλον τον αιώνα. Οταν της είπα ότι γράφω ένα βιβλίο για ό,τι συμβαίνει γύρω μας, μου είπε: να είστε καλός με τη χώρα μας. Μην την ειρωνευτείτε. Κάντε το με αγάπη! Αυτή η κουβέντα με τάραξε. Πήγα στους αστέγους, πούλησα τη "Σχεδία", έφαγα μαζί τους. Να σου πω μια εικόνα που με συγκλόνισε: Ετρωγα μαζί τους μια σούπα φακές και δίπλα μου καθόταν ένας γέρος που έτρωγε κι αυτός το ίδιο με απίστευτη ταχύτητα. Πεινούσε πολύ. Στο τέλος του έπεσε ένα σπυρί φακή στο χώμα. Την κοίταζε με απίστευτη μελαγχολία, δεν μπορούσε πια να τη φάει».

Αθήνα ή Παρίσι;

«Αισθάνομαι μεγαλύτερη οικειότητα στην Αθήνα, παρά στο Παρίσι. Είμαστε πιο ανοικτοί, γινόμαστε εύκολα φίλοι, κάτι που δεν συμβαίνει με τους Γάλλους. Ισως η πιο θετική πλευρά της χώρας. Αδυναμία, η προχειρότητά μας. Και η τεράστια εξουσία που έχει η Εκκλησία στην Ελλάδα, κάτι που έχει τελειώσει στη Γαλλία από το 1900. Είναι εμπόδιο και για την παιδεία, αφού τα πάντα ξεκινούν από εκεί. Εμείς, βεβαίως, δεν είχαμε Αναγέννηση, Διαφωτισμό και μια επανάσταση. Είναι ένα στοιχείο απελπισίας για μένα. Μόνο με χιούμορ μπορώ να το αντιμετωπίσω. Είμαστε σαν μια χώρα της Μέσης Ανατολής».

ΕΠΕΝΔΥΣΗ, Διεύθυνση:Ιάσονος 2 Πειραιάς Τ.Κ 185 37

τηλ:2106901420, email:info@ependisinews.gr, σελ:1,38-39, επιφάνεια:110745

Λείπει το χιούμορ από τα ελληνικά βιβλία. Υπάρχει κάποιος ακαδημαϊσμός και σοβαροφάνεια. Γιατί μας λείπει η βασική προϋπόθεση: μια απόσταση από τον εαυτό μας

ΕΠΕΝΔΥΣΗ, Διεύθυνση:Ιάσονος 2 Πειραιάς Τ.Κ 185 37

τηλ:2106901420, email:info@ependisinews.gr, σελ:1,38-39, επιφάνεια:110745